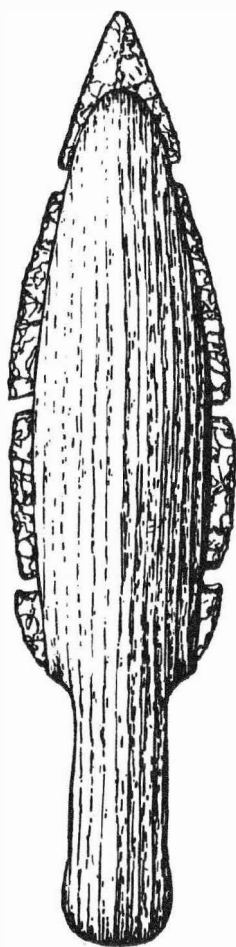

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1993-1994

ISSN 1211-7250

BRNO 1997

381 ch. n. 1992
382

250,-

S 9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1993-1994

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Patrik Červák, Mgr. Balázs Komoróczy,
Ing. Petr Škrdla

Na titulním listě: Rekonstrukce skládané dýky z Maref

Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna

Náklad: 400 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1997 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

wurde. Auf der untersuchten Fläche waren auch vereinzelte Funde von neolithischem steinernem Schliff- und Spaltgerät.

HOLASICE U VEVERSKÉ BITÝŠKY (okr. Brno-venkov)

"Ceblovice". Zaniklá středověká ves Ceblovice. Povrchový průzkum.

Cíleným povrchovým průzkumem byl 10. srpna 1994 zkoumán areál zaniklé středověké vsi Ceblovice, tradicí i dosavadním bádáním shodně umístované do prostoru stejnojmenné luční enklávy v lesích severní části katastru, při hranici s katastrem lažáneckým, 1 350 m severně vlastní vsi Holasice (Oharek 1923, 295; Vermouzek 1978). Průzkum tuto lokalizaci potvrdil a dále upřesnil, zaniklá středověká ves zde zaujala širokou pramennou pánev krátkého, ve směru východ - západ probíhajícího údolí drobné vodoteče v Deblínské vrchovině, modelovaného ve fylitech a bitešských ortorulách a spadajícího prudce do průlomového údolí řeky Svatky. Povrchový průzkum prokázal stopy osídlení pouze na severní straně údolí, na zatravněném, k jihovýchodu až jihu orientovaném svahu nad okrajovou údolní hranou, v pásu asi 150 m dlouhém a až 50 m širokém, v nadmořské výšce 306 - 326 m (St. mapa 1 : 5 000 - odvozená, list Tišnov 4-4 z r. 1992: plochu s nálezy, částečně zasahující ve své západní části i na k.ú. obce Lažánky, vymezují body, od Z a J okrajové sekční čáry vzdálené 187 a 365, 190 a 370, 214 a 373, 217 a 363 mm).

Vlastní povrchový sběr ve výše vytýčeném prostoru přinesl vedle asi recentního fragmentu keramické dlaždice či prejzu celkem 44 keramických zlomků, z toho 8 zlomků okrajových a 2 ze zdobených výdutí, typově jsou v souboru zastoupeny hrnky s uchem, různé varianty hmců, zvoncovité poklice a zásobnice. Zhruba čtvrtina kolekce patří tuhové keramice prvých dvou třetin 13. století (vyhnuté a vzhůru vytažené okraje, radélkový dekor), většinu tvoří standardní šedá keramika 14. století, několik zlomků však patří i pokročilé 2. polovině 15. věku. Chronologické zařazení archeologických nálezů vcelku koresponduje s písemnými zprávami o vsi, podle které se nejprve v období 30. - 70. let 13. století psali někteří členové rodu erbu beraních rohů a poté byly od roku 1299 Ceblovice připomínány až do počátku 16. věku jako trvalá součást deblínského dominia. Snad tehdy bylo zanikající sídliště transformováno do podoby panského dvora, rovněž ten však někdy před rokem 1570 zpustl a příslušná plůžina, částečně zalesněná, byla rozdělena mezi katastry sousedních vsí (základní historická data viz Vermouzek 1978, 320; Jan 1995, 11, 16-18). Charakter průzkumu nedovoluje bezpečně rozhodnout o půdorysném typu zaniklé vsi, vedle jednořadého dispozičního řešení, navozeného výsledky povrchového průzkumu, nelze vyloučit i osazení obou stran potočního údolí.

Jiří Doležel, AÚ AV ČR Brno

Literatura:

Jan, L., 1995: Neznámá listina na deblínském panství, Časopis Matice moravské CXIV, 3-24.

Oharek, V., 1923: Vlastivěda moravská. II. Místopis. Tišnovský okres. Brno.

Vermouzek, R., 1978: Zaniklá vesnice Ceblovice na Tišnovsku, Vlastivědný věstník moravský XXX, 318-321.

Resumé:

Die Oberflächenuntersuchung bestätigte im Jahre 1994 die bisherige Lokalisation des wüsten mittelalterlichen Dorfs in den Raum der Wiesenenklave in den Wäldern 1300 m nördlich von dem eigenen Katasterdorf Holasice.

Die Besiedlung nahm hier nach den Oberflächenfunden die nördliche Seite des breiteren Tales des kleinen Wasserlaufes (306 - 326 m ü.M.) ein, im Streifen etwa 150 m lang und 50 m breit. Die Besiedlung der Gegenseite des Bachtals wurde nicht erwiesen. Die Keramikfunde (44 Bruchstücke) sagen in Zustimmung mit schriftlichen Belegen über das Entstehen des Dorfes im Raum des Debliner Hochlandes in der 1. Hälfte des 13. Jahrhunderts und über den allmählichen Untergang bis Ende des 15. Jahrhunderts aus, wann ein Herrenhof auf den Grundstücken des ehemaligen Dorfes entstand, im Jahre 1570 aber schon auch öde.

HORNÍ VĚSTONICE (okr. Břeclav)

Intravilán obce. Středověk, novověk. Dokumentace.

Při prohlídce z větší části zasypaných rýh pro plyn v obci byla nalezena keramika ze 14.- 20. stol. U křižovatky hlavní ulice se silnicí vedoucí od Nové hospody do Dolních Věstonic byla nalezena větší koncentrace kovářské strusky.

Josef Unger, ÚAPP Brno

Resumé:

Horní Věstonice (Bez. Břeclav). Intravilan der Gemeinde. Mittelalter, Neuzeit. Dokumentation.

HRANICE (okr. Přerov)

Radniční ulice. Vrcholný středověk. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum v Hranicích probíhal v dubnu roku 1994 v souvislosti s rekonstrukcí kanalizace v Radniční ulici. Při hloubení rýhy se ve výkopku objevily zlomky keramiky a železný předmět, který po konzervaci bylo možno určit jako gotický klíč s kosočtverečným okem datovaný do druhé poloviny 14. - poloviny 15. stol. Před domem na parcele č. 119 krom zmiňovaného klíče byla objevena keramika konce středověku a počátku novověku. Zajímavý je zlomek komorového kachle, reliéfně zdobeného gotickými kružbami a fiálami z počátku 15. stol. (za předběžné určení děkuji dr. Bláhové). Před domem na parcele 121 jsme z profilu rýhy získali střepový materiál vyvíjející se od 14. do konce 15. stol. Nejzajímavější však bylo haťování, zachycené na různých místech výkopu. Pečlivě skládané větvičky a klacky o průměru max. 5 cm tvořily nejstarší středověké dláždění města. Použito bylo především listnatých dřevin jako dubu, buku, lísky, javoru, jasanu, vrby, ale také borovice a jedle. Z minisondy, provedené do hloubky 200 cm lze usoudit, že materiál 14. - 16. stol. není jediným, který lze v Hranicích získat. Hlouběji, kam jsme se z technických důvodů nemohli prokopat, se dá předpokládat keramika související se založením města.

Tomáš Drobný, PÚ Olomouc

Resumé:

Hranice (Bez. Přerov). Radniční Strasse. Hochmittelalter. Rettungsgrabung.

IVANČICE (okr. Brno-venkov)

Historické jádro města - Palackého náměstí, Komenského náměstí, ulice Josefa Vávry. Středověk, novověk. Záchranné výzkumy a dokumentační akce.

1. Palackého náměstí č.p. 9 (původní č.p. 4) - Stará radnice - Památník A. Muchy. Na počátku roku 1993 pokračovaly stavební práce na rekonstrukci goticko-renesační budovy staré městské radnice pro plánovaný památník A. Muchy. Na rozdíl od výzkumných akcí v roce 1991 (Doležel 1993, 80-81) byly bez předběžného ohlášení investora (Městský úřad Ivančice)